

۱۷

۱/۳
۲

۱۴ شهریور ماه ۱۳۹۱
دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

دوازدهمین کنگره علوم زراعت ایران
و اصلاح نباتات

تاثیر کودهای زیستی و شیمیایی بر خصوصیات مورفولوژیکی در کشت علوفه‌ای یونجه (*Medicago sativa L.*) و رازیانه (*Foeniculum Vulgare L.*)

Effect of biological and chemical fertilizers on morphological traits of alfalfa (*Medicago sativa L.*) and fennel (*Foeniculum Vulgare L.*) in intercropping system

زینب بساق زاده^۱، مجید امینی دهقی^۲، سید علی محمد مدرس ثانوی^۳، محمد حسین فتوکیان^۲

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه زراعت، دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه شاهد، تهران ^۲استادیار، گروه زراعت، دانشکده علوم کشاورزی دانشگاه شاهد، تهران ^۳استاد گروه زراعت، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

Bosaghzadeh@yahoo.com

چکیده

به منظور بررسی اثر کود و کشت در گیاه رازیانه و یونجه، آزمایشی در قالب طرح اسپلیت پلات بر پایه طرح بلوک‌های کامل تصادفی در سه تکرار در مزرعه پژوهشی دانشگاه شاهد به اجرا درآمد. نظام‌های کودی بعنوان پلات اصلی در ۲ سطح شامل: کود شیمیایی (سوپرفسفات تریپل و اوره) و کود زیستی (نیتروکسین و فسفر بارور ۲) + ۵۰٪ کود شیمیایی توصیه شده (سوپرفسفات تریپل) و نظام‌های کشت به عنوان پلات فرعی در چهار سطح شامل: خالص یونجه (یونجه ۱۰۰٪)، خالص رازیانه (رازیانه ۱۰۰٪)، مخلوط افزایشی یونجه و رازیانه (یونجه ۱۰۰٪ + رازیانه ۵۰٪) و مخلوط افزایشی یونجه و رازیانه (یونجه ۱۰۰٪ + رازیانه ۱۰۰٪) مشخص شدند. نتایج نشان داد که در گیاه یونجه بیشترین ارتفاع و تعداد گره در کشت مخلوط افزایشی یونجه ۱۰۰٪ + رازیانه ۱۰۰٪ مشاهده شد. بیشترین ارتفاع، شاخه گل دهنده، گره و پنجه در یونجه در کود زیستی + ۵۰٪ کود شیمیایی به دست آمد و در اثر متقابل کود و کشت، بیشترین ارتفاع یونجه در کشت مخلوط افزایشی یونجه ۱۰۰٪ + رازیانه ۱۰۰٪ در کود زیستی + ۵۰٪ کود شیمیایی به دست آمد. در گیاه رازیانه بیشترین ارتفاع در کشت خالص رازیانه (رازیانه ۱۰۰٪) مشاهده شد. بیشترین ارتفاع، تعداد چتر، شاخه فرعی و گره در رازیانه در کود زیستی + ۵۰٪ کود شیمیایی به دست آمد. در اثر متقابل کود و کشت در رازیانه، بیشترین شاخه فرعی و تعداد گره به ترتیب در کشت مخلوط افزایشی یونجه ۱۰۰٪ + رازیانه ۵۰٪ در کود زیستی + ۵۰٪ کود شیمیایی و در کشت مخلوط افزایشی یونجه ۱۰۰٪ + رازیانه ۱۰۰٪ در کود شیمیایی به دست آمد.

کلمات کلیدی: کشت مخلوط، یونجه، رازیانه، کود زیستی، کود شیمیایی

مقدمه

امروزه بکارگیری کودهای بیولوژیک به عنوان طبیعی ترین و مطلوبترین راه حل برای زنده و فعال نگه داشتن سیستم حیاتی خاک در اراضی کشاورزی مطرح میباشد. عرضه مواد آلی به خاک به دلیل پاسخ گویی به مبرم ترین نیاز آن، بزرگترین مزیت این قبیل کودهاست. علاوه بر این کمک به تنوع زیستی، تشدید فعالیت های حیاتی، بهبود کیفیت و حفظ محیط زیست از مهمترین مزایای کودهای بیولوژیک محسوب می شوند (۱). همچنین از آنجا که رویکرد جهانی در تولید گیاهان دارویی به سمت بهبود کمیت و کیفیت و سلامت ماده مؤثره می باشد، بنابراین به نظر می رسد که تغذیه سالم این گیاهان از طریق کاربرد کودهای بیولوژیک دارای بیشترین تطابق با اهداف تولید گیاهان دارویی باشد و منجر به بهبود عملکرد کمی و کیفی آنها شود (۶ و ۵). نظام کشت مخلوط، با افزایش تعداد گونه ها در